

NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

SOCIOLOGIJA

SOC D-S008

SOC.08.HR.R.K1.20

12

Sociologija

Prazna stranica

SOC D-S008

99

UPUTE

Pozorno slijedite sve upute.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte test dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijsku naljepnicu na sve ispitne materijale koje ste dobili u omotnici.

Ispit traje 90 minuta bez prekida.

Dobro rasporedite vrijeme kako biste mogli riješiti sve zadatke.

Ispred svake skupine zadataka je uputa za njihovo rješavanje.

Pozorno ju pročitajte.

Tijekom pisanja ispita dopušteno je rabiti kemijsku olovku plave ili crne boje.

Pišite jasno i čitljivo. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Kada riješite test, provjerite odgovore.

Želimo Vam puno uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 20 stranica, od toga 2 prazne.

Način popunjavanja lista za odgovore

Dobro

A	☒	B	☐	C	☐
---	-------------------------------------	---	--------------------------	---	--------------------------

Ispravljanje pogrešnog unosa

A	☒	B	☐	C	☒
---	-------------------------------------	---	--------------------------	---	-------------------------------------

Prepisani
točan
odgovor

Paraf

Loše

A	☐	B	☒	C	☐
---	--------------------------	---	-------------------------------------	---	--------------------------

SOC D-S008

99

Sociologija

I. DIO ISPITA

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima između četiriju ponuđenih trebate odabrati jedan odgovor. Odgovore obilježite znakom X i obvezno ih prepisite na list za odgovore.

1. Kako E. Durkheim definira društvene činjenice?

- A. kao pokazatelje ekonomske stabilnosti
- B. kao temeljne sociodemografske pokazatelje
- C. kao društvenu kontrolu individualnih poriva i želja
- D. kao društvene sile koje se pojedincu nameću kao vanjske i prinudne

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

2. Kako se naziva sociološki pristup koji proučava dugotrajnije procese društvene promjene?

- A. ciklička teorija
- B. makrosociologija
- C. nominalistički pristup
- D. sociološka imaginacija

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

3. Što M. Weber opisuje pojmom „društveno djelovanje“?

- A. refleksno ponašanje pojedinaca
- B. promišljeno ponašanje pojedinaca
- C. instinktivno ponašanje pojedinaca
- D. automatsko ponašanje pojedinaca

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

4. Što **ne** pripada Weberovoj tipologiji socijalne akcije?

- A. afektivno djelovanje
- B. vrijednosno-racionalno djelovanje
- C. svrhovito-racionalno djelovanje
- D. kolektivno djelovanje

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

SOC D-S008

01

Sociologija

<p>5. Koja sociološka teorija objašnjava odnos djelovanja pojedinca i strukture društva?</p> <p>A. teorija strukturacije B. teorija specifikacije C. teorija korespondencije D. teorija akcijskoga pritiska</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>6. Koja značajka objašnjava da je kultura kumulativna?</p> <p>A. Usmjerena je prema neprestanome rastu, širenju i dodavanju novih elemenata. B. Rabi simbole kao mehanizam za spremanje i prenošenje velikih količina informacija. C. Doslovno se prenosi iz generacije u generaciju. D. Generira akulturacijske procese.</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>7. Koji se niz pojmova smatra temeljnom odrednicom etničke grupe?</p> <p>A. osjećaj solidarnosti, odjeća, umjetnička djela B. narodna nošnja, politički interesi, etnička pripadnost C. jezik, religija, običaji D. etnicitet, nacija, jezična simbolika</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>8. Koji je niz značajki temeljan za određenje pojma gomile?</p> <p>A. sugestibilnost, deindividualizacija, osjećaj neranjivosti B. podložnost utjecaju, aktivnost, netolerancija C. aktivizam, iracionalnost, nasilje D. devijantnost, ekspresivnost, deindividuacija</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>9. Kako se zove autor interakcionističkoga koncepta „upravljanje dojmom o sebi”?</p> <p>A. Charles H. Cooley B. Erving Goffman C. George H. Mead D. William I. Thomas</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>SOC D-S008</p> <div style="text-align: right;"> 01 </div>	

Sociologija

<p>10. Kako se naziva tip političkoga poretka u kojem država kontrolira sve dijelove društva i nadzire sve sfere društvenoga života?</p> <p>A. apsolutizam B. autoritarizam C. etatizam D. totalitarizam</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>11. Koja od navedenih klasifikacija nije klasifikacija socijalnih pokreta?</p> <p>A. novi i stari pokreti B. ofenzivni i defenzivni pokreti C. partikularni i univerzalni pokreti D. reformski i radikalni pokreti</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>12. Koji od navedenih sociologa, analizirajući suvremeno društvo, kombinira Marxovu teoriju o kapitalističkome društvu s teorijom o industrijskome društvu razlikujući pritom način proizvodnje i način razvoja društva?</p> <p>A. Anthony Giddens B. Auguste Comte C. Herbert Spencer D. Manuel Castells</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>13. Što od navedenoga nije faza razvoja korporacijskoga kapitalizma od početka 20. stoljeća do danas?</p> <p>A. obiteljski kapitalizam B. menadžerski kapitalizam C. korporativni kapitalizam D. generički kapitalizam</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>14. Koje elemente ideologije može sadržavati znanost?</p> <p>A. kognitivne B. normativne C. performativne D. radikalne</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<div data-bbox="260 2107 439 2143">SOC D-S008</div> <div data-bbox="1357 2061 1512 2203"> <div data-bbox="1472 2164 1512 2203">01</div> </div>	

Sociologija

II. Zadatci višestrukih kombinacija

U sljedećim zadacima između pet ponuđenih trebate odabrati dva odgovora. Odgovore obilježite znakom X i obvezno ih prepisite na list za odgovore.

15. Koje od navedenih dihotomija predstavljaju uvriježenu tipologiju društava?

- A. primitivna i civilizirana društva
- B. jednostavna i složena društva
- C. opća i posebna društva
- D. virtualna i realistička društva
- E. predgenerička i generička društva

A.

B.

C.

D.

E.

16. Koji od navedenih sadržaja **ne pripadaju** nematerijalnoj kulturi?

- A. način pozdravljanja
- B. odjeća
- C. vjerovanje u romantičnu ljubav
- D. anarhizam
- E. postmoderna arhitektura

A.

B.

C.

D.

E.

17. Koji od navedenih procesa predstavljaju procese kulturne promjene?

- A. insuficijencija kulturnih obrazaca
- B. kulturno zaostajanje
- C. difuzija kulturnih obrazaca
- D. gubljenje kulturne prilagodljivosti
- E. gubljenje kulturnih obrazaca

A.

B.

C.

D.

E.

18. Kako se nazivaju moralno obvezujuća pravila čije kršenje uzrokuje oštre sankcije?

- A. mores
- B. vrijednosti
- C. zakoni
- D. folkways
- E. diferencijalna asocijacija

A.

B.

C.

D.

E.

SOC D-S008

01

Sociologija

<p>19. Koje se vrste socijalizacije odnose na učenje novih uloga tijekom života?</p> <p>A. deprivacijska B. anticipativna C. refleksivna D. razvojna E. akcijska</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p> <p>E. ☐</p>
<p>20. Kako se nazivaju tipovi društava koje razlikujemo prema prevladavajućem načinu na koji reguliraju zauzimanje društvenih položaja?</p> <p>A. stratifikacijski tip B. interakcijski tip C. diferencijacijski tip D. funkcionalni tip E. askribirani tip</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p> <p>E. ☐</p>
<p>21. Koji su, prema M. Weberu, temelji društvene stratifikacije?</p> <p>A. status i politička moć B. ekonomski, socijalni i politički poredak C. kulturna diferencijacija i društveni prestiž D. individualna kompeticija i politički pluralizam E. raspodjela moći u društvu</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p> <p>E. ☐</p>
<p>22. Koji od navedenih primjera pripadaju horizontalnoj društvenoj pokretljivosti?</p> <p>A. upis na prestižni fakultet B. selidba iz sela u grad C. kupovina većega stana dizanjem namjenskoga kredita D. selidba u veći grad ili inozemstvo E. sklapanje braka s osobom višega socijalnoga statusa</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p> <p>E. ☐</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> SOC D-S008 <div style="text-align: right;"> 01 </div> </div>	

Sociologija

23. Koje su od navedenih karakteristika ključne za određenje koncepta globalnoga grada?

- A. Globalni gradovi funkcioniraju kao zasebne jedinice izdvojene iz regija koje ih okružuju.
- B. Globalni gradovi su sjedišta moćnih transnacionalnih kompanija i financijskih institucija.
- C. Globalni gradovi su sve različitiji zbog različite povijesti, kulture i nacionalne tradicije.
- D. U globalnim gradovima zanemariv je postotak stanovnika koji obavljaju slabo plaćene poslove zbog brzoga ekonomskoga razvoja.
- E. Brzi razvoj globalnih gradova posljedica je nagloga porasta industrijske djelatnosti.

A. ☐
B. ☐
C. ☐
D. ☐
E. ☐

24. Koji su, prema K. Marxu, temeljni vidovi otuđenja radnika u kapitalizmu?

- A. otuđenje od procesa rada i proizvoda svojega rada
- B. otuđenje od drugih radnika i od samih sebe
- C. otuđenje od religije i ideologije
- D. otuđenje od prokreacije i osobne imaginacije
- E. otuđenje od osobnoga identiteta i samosvojnosti

A. ☐
B. ☐
C. ☐
D. ☐
E. ☐

SOC D-S008

01

Sociologija

III. Zadatci povezivanja i sređivanja

U sljedećim zadatcima svakomu pojmu označenomu brojem pridružite odgovarajući pojam označen slovom.

Odgovore obilježite znakom X i obvezno ih prepisite na list za odgovore.

25. Klasicima sociologije pridružite odgovarajuće teorijske koncepte kojima tumače prijelaz iz tradicionalnoga u moderno društvo.

1. Emile Durkheim
2. Ferdinand Tönnies
3. Karl Marx
4. Max Weber

- A. zajednica i društvo
- B. mehanička i organska solidarnost
- C. proces strukturacije
- D. teorija diferencijacije
- E. nastanak kapitalizma
- F. proces racionalizacije

	A.	B.	C.	D.	E.	F.
1.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

26. Vrstama kulture u suvremenome društvu pridružite odgovarajuće primjere.

1. visoka kultura
2. narodna (pučka) kultura
3. masovna kultura
4. popularna kultura

- A. „googlanje”
- B. „hippy” pokret
- C. „Don Quijote” M. de Cervantesa
- D. „ojkanje”
- E. „Da Vincijev kod” D. Browna
- F. „Gospodar prstenova” J. R. R. Tolkiena

	A.	B.	C.	D.	E.	F.
1.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

SOC D-S008

05

Sociologija

27. Pozitivnim funkcijama devijantnosti, prema funkcionalističkome gledištu, pridružite odgovarajuće primjere.

1. promicanje društvene konformnosti
2. osuda pojašnjava i učvršćuje neku društvenu normu
3. jačanje grupne solidarnosti
4. devijantnost kao katalizator promjene

- A. ispadi na stadionu
- B. javna osuda teških zločina
- C. maksimalna kazna za nasilje nad ženama
- D. javno uništavanje piratskih kopija filmova, igara i glazbe
- E. akcija *Greenpeace* protiv izlova kitova
- F. politička podobnost

	A.	B.	C.	D.	E.	F.
1.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

28. Autorima pridružite njihove tvrdnje o obrazovanju.

1. Emile Durkheim
2. Randall Collins
3. Talcott Parsons
4. Raymond Boudon

- A. Osnovna funkcija škole je stvaranje socijalne diferencijacije.
- B. Škola omogućuje djeci da shvate razliku između partikularističkih i univerzalističkih normi vrjednovanja.
- C. Školska diploma služi više kao mjerilo statusa u društvu, nego što jamči neka posebna znanja.
- D. Obrazovno postignuće pojedinca ovisi o njegovu položaju u društvenoj strukturi.
- E. Učenici rabe različite strategije za prilagodbu zahtjevima koje škola postavlja.
- F. Škola je glavno sredstvo postizanja društvene homogenosti.

	A.	B.	C.	D.	E.	F.
1.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

SOC D-S008

05

Sociologija

29. Autorima pridružite objašnjenja važnosti religije u društvu.

1. Emile Durkheim
2. Karl Marx
3. Max Weber
4. Thomas Luckmann

- A. Osnovna funkcija religije je stvaranje i očuvanje društvene solidarnosti.
- B. Religija opravdava društvene nepravde i privilegije vladajućih.
- C. Religija može biti pokretač procesa društvene promjene.
- D. Opadanje institucionaliziranoga religijskoga sudjelovanja znači da se pojavljuju osobni oblici religioznosti.
- E. Religija odbacuje središnje vrijednosti i pretpostavke modernoga društva.
- F. Religija je nužno povezana sa svim institucijama sekularnoga društva.

	A.	B.	C.	D.	E.	F.
1.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

SOC D-S008

05

II. DIO ISPITA – ZADATCI VEZANI UZ TEKSTOVE

Pozorno pročitajte tekst i odgovorite na postavljena pitanja.

Katunarić, V., *Razvoj ljudske suradnje: prema postmonetarnom društvu?*, 2010.

U tekstu se raspravlja o povezanosti neofeudalnih tendencija u suvremenim društvima s evolucijom novca u globalni novac, koja odgovara izvornoj naravi novca kao duga, kako ga je definirao Georg Simmel, a danas dalje razrađuje sociologija novca. Postojanje golemih financijskih sredstava izvan kontrole država omogućuje bogaćenje mimo standarda demokratskog egalitarizma i formiranje društvene stratifikacije karakteristične za ranomoderno društvo u Europi. Autor tu tendenciju interpretira kao preobražaj odnosa između *društva* (*Gesellschaft*) i *zajednice* (*Gemeinschaft*) u karikaturu liberalizma i socijalizma, tj. »Gornju« i »Donju zajednicu«. Toj tendenciji suprotstavlja svoju viziju *postmonetarnog društva*. U takvom društvu novac bi služio zadovoljenju nužnih potreba individuum i društva na visokom stupnju civilizacije. S druge strane, postupno bi se povlačio iz optjecaja u sferi razotuđenog rada i tamo gdje izravno povjerenje među ljudima prevladava nad neizravnim povjerenjem ili nepovjerenjem. Takva bi se demonetarizacija odvijala u kontekstu komplemetarnosti kooperativnih i kompetitivnih odnosa u društvu, tj. partnerstva između socijalizma i liberalizma s njihovim ljudskim licima.

(...) Sada bih pokušao svoje argumente sabrati u tri točke. *Prvo*, repolarizacija društva na dva strukturna tipa, konkurentski i kooperativni, podudara se s rascjepom između špekulantske i radne ekonomije (pri čemu ne valja prvu nazivati »fiktivnom«, a drugu »realnom«, na što opravdano upozorava teorija novca kao kredita /usp. Ingham, 1998/). Špekulantska ekonomija stvara podlogu za društvo rastućih egoista koji više vole stvari nego ljude. U takvom bi društvu živio najveći dio zapadne hemisfere. Vremenom bi se preobrazilo u globalni gornji stalež. Bio bi najbrojniji na Zapadu i Sjeveru i ujedno bliži i otvoreniji ostalim staležima u tim dijelovima svijeta, dočim bi, obratno, bio najtanji te najudaljeniji i najzatvoreniji u odnosu na ostatak društva u zemljama na Jugu i Istoku. Tomu odgovara podjela na savez država ili jake države u matici i razmrvljene i slabe države na periferiji, slično kao u ranomodernom razdoblju (usp. Wallerstein, 1986).

Drugo, pri kraju 20. stoljeća kapitalizam izvodi »monetaristički zaokret«. Da bi se ta promjena objasnila, novac ne treba shvaćati samo kao sredstvo razmjene, nego i ekonomskih borbi i društvene moći. Bitan je rezultat te dinamike da bankovno-kreditni novac izlazi izvan kontrole većine država.

SOC D-S008

Sociologija

U tom se svjetlu može razumjeti i zbog čega zapadne države spašavaju banke i traže likvidaciju istočnoeuropskih brodogradilišta. Banke države opskrbljuju novcem, dočim brodogradilišta u Poljskoj i Hrvatskoj isisavaju novac iz država za izgradnju brodova po cijenama koje nisu konkurentne jeftinijim brodograditeljima u Aziji, ili možda uskoro u Južnoj Americi i Africi. Tako se djelokrug *socijetalne* ekonomije sažima na crti financijska središta – pojeftinjujući rad na sve udaljenijoj periferiji s krajnje skromnim ljudima. Pritom se sve veći međuprostor ekonomski urušava i struktura globalnog društva dobiva izgled *izdužene lukovice*, kao svoj najtrajniji oblik.¹

I *treće*, vlasnici novog bogatstva, iako svoje ekonomske izgleda u maloj mjeri dijele s ostalim zaposlenima u svojim tvrtkama i potrebama lokalne i šire zajednice, te nastoje maksimalno smanjiti svoja porezna davanja, ipak ne žele raskinuti svoje simboličke veze sa zajednicom. Oni se, na primjer, poput američkih ili hrvatskih biznismena, rado pokazuju na nedjeljnim misama, u sakralnom prostoru zajednice. Tako podržavaju iluziju da s ostalim članovima zajednice dijele istu sudbinu (najvjerojatnije samo smrtni ishod). Njihova je reprezentativna ideologija demokratska, katkada i populistička, ali oni su u srži grabežljivci koji sebe vide kao pobjednike na vječnom tronu, poput feudalaca i kraljeva. (...)

---

¹ Najbolje argumentirana dimenzija Simmelova pesimizma odnosi se na perzistenciju društvenih obrazaca, uključujući društvene nejednakosti, kao transhistorijskih i u biti nepromjenjivih (usp. Zerubavel, 2007). Nakon pola stoljeća iskustva sa socijalizmom i njegovim neuspjelim pokušajem da smanji društvene nejednakosti, lako bi se moglo zaključiti da je Simmel bio u pravu. S druge strane, uzme li se u obzir da se demokracija pojavljuje tek par stotina godina nakon nekoliko tisuća godina nedemokratske vlasti, k tomu ograničena na manji dio svijeta, pouzdaniji zaključci o nepromjenjivim oblicima društvenih odnosa mogli bi se donositi možda tek za nekoliko stotina godina. Do tada, valja baratati s pretpostavkama o mogućim bitnim, i alternativnim, društvenim promjenama u budućnosti, koje ne bi bile nužno regresivne. Uostalom, demokracija i kapitalizam i socijalizam nastali su bez pravih uzora u prošlosti.

SOC D-S008

Sociologija

IV. Zadatci dopunjavanja

U sljedećim zadatcima dopunite rečenice upisivanjem pojmova koji nedostaju.
Odgovore upišite na predviđeno mjesto u ovoj knjižici.
Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

30. Pojmove *zajednica* i *društvo* u sociologiju je uveo

_____.

0

☐

1

☐

bod

31. Autor, osim kompetitivnih odnosa, ističe važnost i

_____ odnosa u društvu.

0

☐

1

☐

bod

32. Simmel izvornu narav novca shvaća kao _____.

0

☐

1

☐

bod

33. U suvremenome društvu novac evoluira u _____
novac.

0

☐

1

☐

bod

SOC D-S008

02

Sociologija

34. Autor u tekstu spominje dvije ideologije, socijalizam i

_____.

0 ☐

1 ☐

bod

SOC D-S008

02

Sociologija

V. Zadaci kratkih odgovora

U sljedećim zadacima trebate odgovoriti kratkim odgovorom (od jedne do nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom).

Odgovore upišite na predviđeno mjesto u ovoj knjižici.

Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

35. Kako autor naziva suvremenu ekonomiju koja stvara podlogu za „društvo rastućih egoista koji više vole stvari nego ljude”?

0

☐

1

☐

bod

36. Što zagovara demokratski egalitarizam?

0

☐

1

☐

bod

37. Kakav je odnos država i bankovno-kreditnoga novca nakon „monetarističkoga zaokreta” u 20. stoljeću?

0

☐

1

☐

bod

38. Kako je u tekstu shvaćen novac, osim kao sredstvo razmjene?

0

☐

1

☐

bod

SOC D-S008

02

Sociologija

VI. Zadatci produženih odgovora

U sljedećim zadacima trebate odgovoriti u nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono bitno za zadatak.

Odgovore upišite na predviđeno mjesto u ovoj knjižici.

Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

39. Što autor podrazumijeva pod pojmom „postmonetarno društvo” koji se navodi u tekstu?

---

0 ☐
1 ☐
2 ☐
3 ☐
bod

40. Kako autor procjenjuje sadašnje društvo iz perspektive „postmonetarnoga društva”?

---

0 ☐
1 ☐
2 ☐
3 ☐
bod

SOC D-S008

02

Sociologija

41. Kako autor vidi razvoj stratifikacije u suvremenome društvu?

0

☐

1

☐

2

☐

3

☐

bod

SOC D-S008

02

Sociologija

Prazna stranica

SOC D-S008

99

